

18. 5. 2021

POROČILO

I. DELAVNICE V SKLOPU OBNOVE OBMOČNIH GOZDNOGOSPODARSKIH NAČRTOV 2021-2030 NA OBMOČNI ENOTI NOVO MESTO

Povzetek

Dne 12. maja je bila na **območni enoti Zavoda za gozdove Slovenije Novo mesto** uspešno izpeljana delavnica v sklopu obnove območnih gozdnogospodarskih načrtov (ON GGN) za obdobje 2021–2030. Delavnica je del participativnih aktivnosti v procesu obnove območnih gozdnogospodarskih in lovsko upravljavskih načrtov. **Osrednji cilji** interne delavnice ON GGN so bili:

- predstavitev procesa obnove ON2021;
- predstavitev značilnosti gozdnogospodarskega območja (GGO);
- predstavitev do sedaj opravljenih analiz (stanje gozdov, analiza preteklega gospodarjenja, presoja trajnosti);
- v sodelovanju s celotnim strokovnim kadrom na OE identificirati glavne probleme in priložnosti v GGO.

Delavnica je potekala med 9.00 in 12.30 uro preko spletne platforme Cisco Webex Events.

Pri organizaciji so sodelovali:

- Vodja OE - Anton Turk
- Vsebinsko-strokovni vodja in sodelavci - vodja odseka za načrtovanje razvoja gozdov mag. Andrej Kotnik, vodja odseka za ukrepe v gozdovih Andrej Držaj, višji sodelavec I Marjan Grah
- Moderacija, komunikacija - mag. Marija Černe
- Tehnični vodja - Robert Vidervol

Na delavnico se je prijavilo 16 deležnikov, dejansko pa se je dogodka udeležilo 9 zunanjih udeležencev in 6 delavcev Zavoda za gozdove Slovenije, ki so vodili delavnico. Struktura zunanjih udeležencev je bila pestra in uravnotežena, saj so bili prisotni predstavniki dveh občin, Krajinskega parka Kolpa, družbe Slovenski državni gozdovi d.o.o., OZUL Kočevsko-Belokranjskega LUO, Čebelarske zveze Slovenije, Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Zavoda RS za varstvo narave in Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije.

Seznam vseh udeležencev je priloga tega poročila.

Zaključki delavnice

Povzetek SWOT analize

Pri prednostih, slabostih, priložnostih in nevarnostih smo predloge združili v vsebinsko sorodne predloge ter jih s pomočjo ankete rangirali po pomembnosti.

Prednosti:

Dobro strokovno delo ZGS, načrtno sonaravno trajnostno gospodarjenje.	50 %
Izboljšanje kazalnikov stanja gozdov, LZ, P, pestrosti, ohranjenosti, odpornosti.	50 %
Izboljšana varnosti pri delu v gozdu.	40 %
Aktivno celostno usmerjanje del tudi za nego habitatov.	40 %
Sodelovanje z lastniki gozdov in drugimi inštitucijami.	20 %
Učinkoviti ukrepi ob pojavu škodljivcev.	20 %
Izboljšanje pokritosti z gozdnimi prometnicami.	10 %
Dobra realizacija del v državnih gozdovih.	10 %

Zunanji deležniki so kot največje prednosti ocenili načrtno in strokovno gospodarjenje z gozdovi, izboljšanje večine sestojnih kazalnikov, izboljšanje varnosti pri delu v gozdu in aktivno usmerjanje nege habitatov. Prepoznane so torej prednosti tako pri ekonomskem pomenu gozdov, kot pri okoljskem in socialnem.

Slabosti:

Premalo vlaganj v gozdove, neprimerno razdeljevanje sredstev subvencij.	40 %
Razdrobljenost posesti, posledično slaba realizacija del.	30 %
Preveliko odstopanje od modelnega stanja razvojnih faz, neugodna debelinska struktura iglavcev.	30 %
Težave zaradi omejitev pri sečnji in spravilu lesa.	30 %
Premalo negospodarjenih gozdov, odmrle biomase in slaba prostorska razdelitev odmrle lesne biomase.	30 %
Premajhen vpliv lastnikov na gospodarjenje z divjadjo.	10 %
Težave pri preraščanju jelke, hrasta in gorskega javorja.	10 %
Pomanjkljivo urejene gozdne prometnice.	10 %
Preveč birokracije.	10 %
Premalo pozornosti medovitim vrstam.	0 %

Med slabostmi so bili odgovori zelo razpršeni in noben ni dosegel polovice glasov. Najbolj poudarjene so bile premajhna vlaganja v gozdove, razdrobljenost gozdne posesti in s tem slaba realizacija del, preveliko odstopanje razvojnih faz od modelnega stanja, težave zaradi omejitev pri pridobivanju lesa ter pomanjkanje negospodarjenih gozdov in odmrle biomase. Razen slednje so bile najbolj izpostavljene slabosti pri zagotavljanju ekonomskih učinkov gozda.

Priložnosti:

Ureditev režimov za socialne vloge gozdov (turizem, rekreacija, poučna vloga...).	60 %
Aktivnejše sodelovanje z vsemi deležniki (lastniki, organizacije...).	50 %
Povečevanje habitatne vloge gozdov (ekocelice, habitatno drevje...).	30 %
Intenziviranje gospodarjenja z gozdovi v gospodarskih gozdovih (načrtovanje možnih posekov, tehnologija, blažje omejitve, trg gozdno lesnih sortimentov...).	30 %
Ureditev državne politike do gozdarstva.	20 %
Aktivnejše delo na področju ostalih proizvodnih vlog gozdov (čebelarjenje, nabiranje plodov...).	10 %
Vzpostavitev regijskega parka.	10 %

Zunanji deležniki so kot dve najpomembnejši priložnosti ocenili ureditev režimov za socialne vloge gozdov, pri čemer je poudarek na ureditvi predvsem turizma in rekreacije, ter aktivnejše sodelovanje z vsemi deležniki. Z enakimi deleži sta bili ocenjeni dve priložnosti, ki sta si lahko tudi v nasprotju, in sicer povečevanje habitatne vloge gozdov in intenziviranje gospodarjenja z gozdovi.

Nevarnosti:

Nekontroliran turizem in rekreacija (vpliv na divjad), pomanjkljiv in otežen nadzor.	60 %
Podnebne spremembe in s tem nevarnosti ujm, podlubnikov, novih tujerodnih vrst in škodljivcev.	60 %
Nekontrolirana sečnja s strani lastnikov.	40 %
Gozdarstvu nenaklonjena politika.	40 %
Nespoštovanje zasebne lastnine in neprimerna omejitev lastnika zgolj na pravico do lesa.	10 %

Od petih so bile posebej izpostavljene štiri nevarnosti: nekontroliran turizem in rekreacija, podnebne spremembe in z njimi povezane nevarnosti, nekontrolirana sečnja s strani lastnikov gozdov in gozdarstvu nenaklonjena politika. Ureditev nekontroliranega turizma in rekreacije je bila na prvo mesto postavljena tudi pri priložnostih.

Povzetek diskusije

K razpravi se je prijavila predstavnica družbe Slovenski državni gozdovi d.o.o., ki je izpostavila, da gredo sestojni kazalniki v pravo smer, da pa so kazalci trajnosti pri debelinski strukturi državnih gozdov neugodni, in pričakuje se, da bo območni načrt določil usmeritve za izboljšanje tega stanja. V državnih gozdovih so dela dobro realizirali, v prihodnje pa bi želeli še izboljšati realizacijo gojitvenih del. Želja je, da se skupaj z naravovarstveno službo dogovorijo za način zagotavljanja habitatne vloge gozdov in določijo površine, kjer bi bili ti ukrepi prednostno načrtovani, v ostalih gospodarskih gozdovih pa naj se gospodari intenzivno z majhnimi omejitvami pri pridobivanju lesa.

Tudi predstavnik Zavoda RS za varstvo narave je podal pobudo za sodelovanje z upravitelji državnih gozdov z namenom izboljšanja habitatnega stanja državnih gozdov in definiranja omejitev pri gospodarjenju z gozdovi. Izpostavil je tudi izboljšanje stanja večine sestojnih kazalnikov.

K razpravi se je prijavil tudi predstavnik Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki je izpostavil, da je gospodarjenje v novomeškem gozdnogospodarskem območju bolj intenzivno kot v drugih predelih države, in izrazil željo, da naj območni načrt poskuša predvideti usmeritve za preprečevanje prekomerne rekreacije v gozdnem prostoru.

Predstavnik Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije je poudaril, da v novomeškem gozdnogospodarskem območju interakcije med kmetijstvom in gozdarstvom niso problematične in da je sodelovanje obeh sektorjev dobro.

Nadaljnja obravnava rezultatov delavnice

Zaključki delavnice bodo uporabljeni kot podlaga v procesu načrtovanja in po strokovni presoji preneseni v vsebino znotraj poglavja v ON GGO, 3.5 - problemi in priložnosti.

Izpostavljene nevarnosti in slabosti so izluščile temeljne probleme, ki jih je potrebno reševati:

- Povečan pritisk na gozdove s turizmom in rekreacijo z negativnim vplivom na divjad.
- Podnebne spremembe povečujejo težave z ujami, škodljivci in novimi tujerodnimi vrstami, kar prinaša nove razmisleke pri usmerjanju razvoja gozdov.
- Drobno lastniška posestna struktura gozdov je vzrok za slabo realizacijo del in težje kontroliranje nelegalne sečnje.
- Prevlada starejših razvojnih faz in debelejšega drevja ogroža trajnost donosov v prihodnosti.
- Na eni strani primanjkuje površin, prepuščenih naravnemu razvoju, na drugi strani pa so izvajalcem postavljene prevelike omejitve z namenom zagotavljanja okoljevarstvene vloge gozda.

Glavne naloge v prihodnosti, ki izhajajo iz prepoznanih priložnosti, so:

- Postaviti usmeritve za ustrezno izkoriščanje socialnih vlog gozdov, predvsem kontrolirane rabe za turizem in rekreacijo, tudi z učinkovitim nadzorom.
- Intenzivirati sodelovanje javne gozdarske službe z vsemi deležniki, tako z lastniki kot z organizacijami.
- Z intenziviranjem gospodarjenja z gozdovi izboljšati zagotavljanje trajnosti donosov tudi v odmaknjeni prihodnosti in s tem zadovoljevati trg lesnih sortimentov.
- Z ustreznimi ukrepi povečati habitatno vlogo gozdov.

Prepoznane prednosti, ki jih je potrebno izkoristiti tudi pri nadaljnjem gospodarjenju z gozdovi, so dobro delo javne gozdarske službe in s tem načrtno gospodarjenje, ugodni sestojni kazalniki, sodelovanje z lastniki in izboljšana varnost pri delu ter aktiven pristop pri načrtovanju ukrepov za izboljšanje stanja habitatov.

Zaključki delavnice, ki presegajo okvir območnega načrta, so prepoznane nevarnosti v smislu premajhnega vlaganja v gozdove, neprimerne razdeljevanja subvencij in gozdarstvu nenaklonjene politike.

Priloge in dokazila

- a. Vabilo in program (.pdf)
- b. Seznam udeležencev in zajem zaslona (Cisco Webex);
- c. Predstavitve (Powerpoint);
- d. Kopija SWOT analize - Jamboard (.jpg);

Vse priloge poročila so bile 18. 5. 2021 odložene na dogovorjeno mesto:

<\\zgnsnas0010\nacrti\on2020\08-Delavnice\01-Poročila-in-gradiva-po-izvedbi-delavnic>.

Poročilo pripravil:

Andrej Kotnik, ZGS, OE Novo mesto

